

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 15 päivänä huhtikuuta 2015

404/2015

Laki

valvotusta koevapaudesta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 10 päivänä huhtikuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valvotusta koevapaudesta annetun lain (629/2013) 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 3 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §, 7 §:n 1 momentti, 8 §, 12 §:n 1 momentti, 13—15 §, 16 §:n otsikko ja 1 momentti, 17, 21 ja 32 §, 36 §:n 2 momentti sekä 40 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin niistä on 7 §:n 1 momentti laissa 1163/2013, seuraavasti:

2 §

Valvotun koevapauden tarkoitus ja sisältö

Valvotun koevapauden sisältönä on koevapauteen sijoitetulle rangaistusajan suunnitelmassa määrätty velvollisuus pysyä asunnossaan, osallistua hänelle määrättyyn toimintaan ja noudattaa muita tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia. Valvottu koevapaus voidaan panna täytäntöön muussakin sopivassa paikassa, johon koevapauteen sijoitettu hoidon, kuntoutuksen tai muun vastaavan syyn perusteella sijoitetaan, jolloin noudatetaan soveltuvien osin, mitä tässä laissa säädetään asunnosta.

4 §

Lääkehoito ja psykososiaalinen hoito koevapauden ehtona

Rikosseuraamuslaitoksen on ennen koevapauteen sijoittamista selvitettävä vangille lää-

kehoidon lopettamisesta aiheutuvat seuraamukset. Seuraamuksista säädetään 26 §:ssä ja yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain (400/2015) 74 §:ssä.

5 §

Toimintavelvollisuus

Työtä tai muuta toimintaa on oltava vähintään viisi tuntia viikossa siten kuin 14 §:ssä tarkoitettussa rangaistusajan suunnitelmassa määrätään.

Työ tai muu toiminta on ajoitettava muuksi kuin kello 21:n ja kello 6:n väliseksi ajaksi, jollei rangaistusajan suunnitelmassa työstä tai toiminnasta aiheutuvasta syystä toisin määrätä.

6 §

Asunnossa pysyminen

Koevapauteen sijoitettu on velvollinen pysymään 2 §:ssä tarkoitettussa asunnossaan 14 §:ssä tarkoitettussa rangaistusajan suunni-

telmassa ja viikoittaisessa aikataulussa määrättyinä aikana. Asunnossa on pysyttävä klo 21:n ja kello 6:n välinen aika, jollei 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu työstä tai toiminnasta aiheutuvasta syystä tai 21 §:stä muuta johdu.

7 §

Valvonta

Koevapauteen sijoitettua ja rangaistusajan suunnitelman noudattamista valvotaan tämän lain 2 §:ssä tarkoitettuun asuntoon asennettavilla, koevapauteen sijoitetun haltuun annettavilla taikka hänen ylleen ranteeseen, nilkkaan tai vyötärölle kiinnitettävillä teknisillä välineillä taikka tällaisten välineiden yhdistelmällä. Tässä tarkoitettu tekninen väline ei saa mahdollistaa kotirauhan piiriin ulottuvaa pakkokeinolaista (806/2011) 10 luvun 16 §:n 1 momentissa tarkoitettua teknistä kuuntelua eikä 10 luvun 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua teknistä katselua.

8 §

Keskusvalvonnan järjestäminen

Valvotun koevapauden keskusvalvonnan järjestämiseen sovelletaan, mitä yhdyskunta-seuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 57 §:ssä säädetään.

12 §

Valvotun koevapauden valmistelu

Jos koevapauden edellytykset täyttyvät, vankilassa valmistellaan yhteistyössä vangin kanssa rangaistusajan suunnitelman mukaista toimintavelvollisuutta, selvitetään tukitoimien ja valvonnan tarvetta sekä laaditaan 14 §:ssä tarkoitettu koevapauden rangaistusajan suunnitelma.

13 §

Pitkäaikaisvankien koevapauden valmistelu

Kun valmistellaan elinkautista vankeutta tai koko rangaistusta suorittavan vangin val-

vottua koevapautta, vankila antaa lausuntonsa koevapauden edellytysten täyttymisestä. Lausuntoon on liitettävä ehdotus koevapauden rangaistusajan suunnitelmaksi, arvio rangaistusajan suunnitelman toteutumisesta sekä muut tarpeelliset asiakirjat. Ehdotuksen rangaistusajan suunnitelmaksi on sisällettävä 14 §:ssä tarkoitettut tiedot. Asiakirjoihin liitetään vangin sekä 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen henkilöiden kirjallinen suostumus. Ehdotus rangaistusajan suunnitelmaksi, muut tarpeelliset asiakirjat ja vankilan lausunto toimitetaan asiaa hoitavan rikosseuraamusalueen arviointikeskukseen.

Arviointikeskuksen on tarvittaessa oltava yhteydessä koevapauden täytäntöönpanoon liittyviin viranomaisiin, laitoksiin, yhteisöihin ja yksityisiin henkilöihin sekä tarvittaessa kutsuttava vanki henkilökohtaisesti arviointikeskukseen arvion tekemistä varten. Arviointikeskus antaa lausuntonsa siitä, ylläpitääkö ja edistääkö valvottu koevapaus elinkautista vankeutta tai koko rangaistusta suorittavan vangin valmiuksia sijoittua yhteiskuntaan, sekä selvittää muiden valvotun koevapauden edellytysten täyttyvän. Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikön lausunnosta säädetään erikseen.

Arviointikeskuksen on viipymättä toimitettava ehdotuksensa rangaistusajan suunnitelmaksi, muut tarpeelliset asiakirjat ja oma lausuntonsa Rikosseuraamuslaitoksen keskuhallintoyksikölle.

14 §

Rangaistusajan suunnitelma

Koevapauden rangaistusajan suunnitelmaan on merkittävä koevapauden alkamisen ja päättymisen päivä. Rangaistusajan suunnitelma sisältää määräykset:

- 1) koevapauteen sijoitetun asunnosta;
- 2) toimintavelvollisuuden sisällöstä, viikoittaisesta tuntimäärästä ja tarpeellisista matka-ajoista;
- 3) koevapauden valvonnasta, sen edellyttämistä teknisistä valvontavälineistä ja valvontatapaamisista;
- 4) ajasta, jonka koevapauteen sijoitettu on velvollinen pysymään asunnossaan;

5) mahdollisista tietyllä alueella liikku-
mista sekä rikoskumppanin tai muun nimetyn
henkilön tapaamista koskevista rajoituksista;

6) yhteydenpidosta koevapauteen sijoite-
tun ja Rikosseuraamuslaitoksen välillä;

7) koevapauden asianmukaista täytäntöön-
panoa edistävästä tukitoimista;

8) koevapauteen sijoitetun henkilökohtais-
ten asioiden hoitamiseen varattavasta ajasta;

9) muista vastaavista valvotun koevapau-
den täytäntöönpanolle välttämättömistä eh-
doista.

Rangaistusajan suunnitelmassa on oltava
tiedot koevapauteen sijoitetun taloudellisesta
toimeentulosta koevapauden aikana.

Jos 4 §:ssä tarkoitettu lääkehoito ja mah-
dollisesti muu hoito ja tuki on asetettu valvo-
tun koevapauden ehdoksi, rangaistusajan
suunnitelma sisältää lisäksi hoitoa ja tukea
sekä ehtojen noudattamisen valvontaa koske-
vat välttämättömät määräykset.

Rangaistusajan suunnitelmaan on liitettävä
3 §:ssä tarkoitettu samassa asunnossa asuvien
täysi-ikäisten henkilöiden kirjallinen suostu-
mus koevapauden täytäntöönpanoon ja siihen
liittyviin valvontakäynteihin asunnossa.

Rikosseuraamuslaitos laatii erikseen valvo-
tun koevapauden suorittamisen viikoittaisen
aikataulun.

15 §

Rangaistusajan suunnitelman vahvistaminen

Vankilan johtaja tai 13 §:ssä tarkoitettussa
tapauksessa Rikosseuraamuslaitoksen kes-
kushallintoyksikkö vahvistaa rangaistusajan
suunnitelman, ja siihen liitetään 10 §:ssä tar-
koitettu vangin kirjallinen suostumus. Ran-
gaistusajan suunnitelma annetaan vangille
kirjallisesti.

16 §

Rangaistusajan suunnitelman muuttaminen

Olosuhteiden muuttumisen tai muun siihen
rinnastettavan perustellun syyn vuoksi ran-
gaistusajan suunnitelmaa voidaan muuttaa.

17 §

Koevapauteen sijoitetun yleiset velvollisuudet

Koevapauteen sijoitettu on velvollinen:

1) osallistumaan 5 §:ssä tarkoitettuun toi-
mintaan ja pysymään 2 §:ssä tarkoitettussa
asunnossaan rangaistusajan suunnitelmassa
määrätyllä tavalla;

2) noudattamaan rangaistusajan suunnitel-
maa ja viikoittaista aikataulua;

3) pitämään yhteyttä Rikosseuraamuslai-
tokseen rangaistusajan suunnitelmassa mää-
rättyllä tavalla sekä ilmoittautumaan Rikos-
seuraamuslaitoksen yksikössä tai poliisilai-
toksella Rikosseuraamuslaitoksen määrää-
mällä tavalla;

4) ilmoittamaan Rikosseuraamuslaitok-
selle koevapauden täytäntöönpanon kannalta
välttämättömät tiedot käyttämästään lääkityk-
sestä;

5) käsittelemään huolellisesti 7 §:n 1 mo-
mentissa tarkoitettuja valvontavälineitä ja nou-
dattamaan niiden käytöstä annettuja ohjeita;

6) päästämään valvontatehtäväänsä suori-
tavan Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen
ja hänen seurassaan olevan apuvalvojan asun-
tonsa.

Jos 4 §:ssä tarkoitettu lääkehoito ja mah-
dollinen muu hoito ja tuki on asetettu valvo-
tun koevapauden ehdoksi, koevapauteen si-
joitettu on lisäksi velvollinen noudattamaan
niitä koskevia ja rangaistusajan suunnitel-
massa vahvistettuja määräyksiä.

21 §

Lupa olla tilapäisesti noudattamatta rangaistusajan suunnitelmaa

Koevapauteen sijoitetulle voidaan yksit-
täistapauksessa antaa lupa olla noudattamatta
14 §:ssä tarkoitettuun rangaistusajan sunni-
telmaan sisältyvää määräystä, jos se on tar-
peen koevapauteen sijoitetun perheeseen, ter-
veydenhuoltoon, toimeentuloon taikka työ-,
koulutus-, sosiaali- tai asuntoasioiden hoita-
miseen liittyvästä tai muusta vastaavasta hy-
väksyttävästä syystä. Koevapauteen sijoitettu
on velvollinen hyvissä ajoin etukäteen hake-
maan Rikosseuraamuslaitokselta luvan olla
noudattamatta suunnitelmaa.

Koevapauteen sijoitettu voi olla noudattamatta rangaistusajan suunnitelman määräystä ilman etukäteen saatua lupaa, jos se on yksittäistapauksessa välttämätöntä koevapauteen sijoitetun sairastumisen tai muun valvotun koevapauden täytäntöönpanoon vaikuttavan ennalta arvaamattoman ja pakottavan syyn vuoksi. Tällöin koevapauteen sijoitettu on velvollinen ilmoittamaan asiasta viivytyksettä Rikosseuraamuslaitokselle. Ilmoituksen johdosta tehtävästä päätöksestä säädetään 32 §:ssä.

32 §

Päätösvalta

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö päättää elinkautista vankeutta tai koko rangaistusta suorittavan vangin valvottuun koevapauteen sijoittamisesta. Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö päättää 21 §:n 1 momentissa tarkoitetusta luvasta olla tilapäisesti noudattamatta rangaistusajan suunnitelmaa, jos lupa edellyttää poistumista Suomen valtion alueelta.

Vankilan johtaja päättää muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen vankien valvottuun koevapauteen sijoittamisesta. Vankilan johtaja päättää myös 22 §:n 3 momentissa tarkoitetun täytäntöönpanoon tulevan uuden rangaistuksen vaikutuksesta koevapauden täytäntöönpanon jatkamiseen, valvotun koevapauden peruuttamisesta kokonaan tai määräjäksi ja 26 §:ssä tarkoitettusta vankilaan palauttamisesta.

Rikosseuraamuslaitoksen lääkäri päättää 4 §:ssä tarkoitetun lääkehoidon sekä muun hoidon ja tuen aloittamisesta, valvonnasta ja lopettamisesta. Kiireellisessä tapauksessa lääkehoidon voi tilapäisesti keskeyttää myös 20 §:ssä tarkoitetussa sairaalassa tai erityissairaanhoidon yksikössä toimiva lääkäri. Tieto hoidon väliaikaisesta keskeyttämisestä välitetään viipymättä Rikosseuraamuslaitoksen lääkäriille, joka tekee lopullisen päätöksen lääkehoidosta.

Vankilan johtaja, yhdyskuntaseuraamus-toimiston johtaja, työjärjestyksessä määrätty apulaisjohtaja tai rikosseuraamusesimies päättää 16 §:ssä tarkoitettua rangaistusajan suunnitelman muuttamisesta, 19 §:ssä tarkoitettua verinäytteen ottamisesta, 21 §:n 1 mo-

mentissa tarkoitettua luvasta olla tilapäisesti noudattamatta rangaistusajan suunnitelmaa, 23 §:ssä tarkoitetun suostumuksen peruuttamisen aiheuttamista seurauksista, 26 §:ssä tarkoitetun varoituksen antamisesta ja 33 §:ssä tarkoitettujen matkakustannusten korvaamisesta.

Täytäntöönpanopäällikkö tai työjärjestyksessä määrätty muu virkamies päättää rangaistusajan laskemisesta ja 28 §:ssä tarkoitettua rangaistusajaksi lukemisesta.

Rikosseuraamuslaitoksen virkamies päättää muusta 19 §:ssä tarkoitettua päihteettömyyden valvonnasta kuin verinäytteen ottamisesta, 21 §:n 2 momentissa tarkoitettua luvasta olla tilapäisesti noudattamatta rangaistusajan suunnitelmaa, 24 §:ssä tarkoitettua turvatarkastuksesta sekä turvatarkastuksessa löydettyjen esineiden ja aineiden pois ottamisesta, 26 §:n 3 momentissa tarkoitettua suullisesta huomautuksesta sekä 22 §:n 2 momentissa ja 27 §:n 3 momentissa tarkoitettua vankilaan toimittamisesta.

36 §

Koevapauden päätyminen

Kun valvottu koevapaus rangaistusajan suunnitelmassa tarkemmin määriteltynä ajankohtana päättyy, koevapauteen sijoitetun on tultava Rikosseuraamuslaitoksen yksikköön täytäntöönpanossa käytettyjen teknisten valvontavälineiden luovuttamista ja muita vapauttamiseen liittyviä toimenpiteitä varten. Valvottu koevapaus voidaan päättää myös niin, että Rikosseuraamuslaitoksen virkamies poistaa käytöstä ja ottaa haltuunsa valvotun koevapauden täytäntöönpanossa käytetyt tekniset valvontavälineet sekä luovuttaa ehdon-alaiseen vapauttamiseen liittyvät asiakirjat koevapauden täytäntöönpanoon käytetyssä asunnossa.

40 §

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus Rikosseuraamuslaitoksen aluejohtajalle voidaan tehdä päätöksestä, joka koskee:

2) 21 §:ssä tarkoitettua tilapäistä lupaa olla noudattamatta rangaistusajan suunnitelmaan sisältyvää velvollisuutta;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä touku-
kuuta 2015.

Helsingissä 10 päivänä huhtikuuta 2015

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson*